

**Tisková zpráva Platformy proti hlubinnému úložišti
z 5. února 2024**

**Více reaktorů = větší hlubinné úložiště!
Zohlední to poslanci při hlasování o zákonu o úložišti?**

Vláda svým rozhodnutím závazně poptat po firmách EDF a KHNP až čtyři nové velké jaderné reaktory mění také parametry projektu budoucího hlubinného úložiště vyhořelého jaderného paliva [1]. Budou-li čtyři, k nim dalších deset středních či malých modulárních, které ohlašuje ČEZ a ještě dojde k prodloužení provozu stávajících jaderných elektráren, výrazně narostou požadavky na množství vysoce radioaktivních odpadů, které by měly skončit v úložišti pod našimi obcemi. Se znovuvyužitím vyhořelého paliva totiž ČEZ dnes reálně nepočítá. Negativní dopady spojené s větším úložištěm budou také adekvátně větší, aniž mají samosprávy vybraných obcí demokratickou možnost o jeho umístění spolurozhodnout. O důvod více, aby poslanci vrátili do zákona [2] alespoň kontrolní roli obou komor Parlamentu, jak požaduje Senát.

Při vládou avizovaném masivním rozvoji jaderné energetiky bude muset být nalezen mnohem větší neporušený horninový masiv, než se dosud plánovalo. V něm pak bude vyrubáno daleko více ukládacích chodeb, aby navíc pojal ty tisíce tun vyhořelého jaderného paliva a k nim vysoceradioaktivní části dožilých reaktorů. Dopady těžby budou ještě výraznější, rizikový provoz úložiště, transporty a překládání odpadů pak bude probíhat delší dobu.

V tomto týdnu se Poslanecká sněmovna patrně vrátí k odloženému programu a bude rozhodovat o finální podobě zákona o řízeních souvisejících s hlubinným úložištěm [2]. Senát na podnět Hany Žákové (zvolená za STAN) chce do zákona vrátit spolurozhodující roli obou komor Parlamentu o výběru finální lokality pro toto jaderné zařízení. Z vládního návrhu předtím poslanci na návrh Ivana Adamce (ODS) vyškrtli tuto parlamentní spoluodpovědnost, aniž se dočkala obrany ze strany ministra průmyslu Jozefa Síkely (STAN), který ji ale starostům na začátku loňského roku osobně slíbil.

Rozhodování o výběru místa pro hlubinné úložiště bude mít v budoucnu ve vládě i silný politický aspekt. Proto je důležité zákonem definovaným postupem v Parlamentu prověřit, zda k výběru došlo transparentně, byly zohledněny všechny podstatné souvislosti a negativní dopady také dostatečným způsobem kompenzovány. Jestliže je pro české odborníky nejbližším partnerem Finsko, které plánuje uvést do provozu první hlubinné úložiště vyhořelého paliva na světě, pak je dobré vědět, že i zde konečné rozhodnutí o úložišti potvrdil finský Parlament [3].

Michael Forman, mluvčí Platformy proti hlubinnému úložišti řekl: „Současná vláda nejenže dosud nedokázala transparentně vyřešit místo pro ukládání vyhořelého jaderného paliva, ale dělá další zásadní rozhodnutí o výstavbě nových jaderných bloků. V době, kdy se řeší bezpečnost a decentralizace energetických zdrojů, to zřejmě není cesta úplně tím správným směrem. Rozhodnutím o stavbě čtyř nových bloků se navíc zásadně změní parametry pro budoucí úložiště. Jde o politické rozhodnutí a politickou zodpovědnost a ne čistě odborná hlediska, jak se samosprávám a veřejnosti stále tvrdí. Parlament musí nést odpovědnost za to, jakým způsobem a jakým směrem nechá vládu spravovat naši zemi. Parlamentní strany i poslanci jako jednotlivci jsou za tato rozhodnutí plně zodpovědní.“

Mluvčí Platformy proti hlubinnému úložišti

Michael Forman, starosta města Horažďovice

tel.: 724 181 019, e-mail: forman@muhorazdovice.cz

Platforma proti hlubinnému úložišti sdružuje 55 členů (38 obcí a měst a 17 spolků) za účelem **prosazení** změny v přístupu státu k nakládání s vyhořelým jaderným palivem a dalšími radioaktivními odpady, který se nebude omezovat jen na hlubinné úložiště. Platforma dále prosazuje, aby **rozhodnutí o výběru lokality** pro případné ukládání bylo **podmíněno předchozím souhlasem dotčených obcí**. www.platformaprotiulozisti.cz

Další informace může poskytnout:

Michael Forman, mluvčí Platformy proti hlubinnému úložišti a starosta města Horažďovice
tel.: 724 181 019, e-mail: forman@muhorazdovice.cz

Poznámky:

[1] Vládní Koncepce nakládání s radioaktivními odpady a vyhořelým jaderným palivem počítá v maximální variantě se třemi novými reaktory.

[2] Návrh zákona o řízeních souvisejících s hlubinným úložištěm radioaktivního odpadu, tisk 192 - <https://www.senat.cz/xqw/webdav/pssenat/original/110068/92324>

[3] Finská právní úprava je popsána v materiálu Právní analýza návrhu zákona o hlubinném úložišti, Doucha Šikola advokáti s.r.o., březen 2022 - <http://www.nechcemeuloziste.cz/cs/dokumenty/odborne-studie/pravni-analyza-navrhu-zakona-o-hlubinnem-ulozisti.html>

Mluvčí Platformy proti hlubinnému úložišti

Michael Forman, starosta města Horažďovice

tel.: 724 181 019, e-mail: forman@muhorazdovice.cz